

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006/116/EK IRÁNYELVE

(2006. december 12.)

a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről

(kodifikált változat)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról szóló, 1993. október 29-i 93/98/EGK tanácsi irányelvet ⁽³⁾ jelentősen módosították ⁽⁴⁾. Az áttekinthetőség és érthetőség érdekében ezt az irányelvet kodifikálni kell.
- (2) Az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény, valamint az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló Római Egyezmény csak a védelmi idő minimumát írja elő és a szerződő felekre bízta, hogy a szóban forgó jogoknak hosszabb védelmi időt biztosítsanak. Egyes tagállamok éltek ezen lehetőséggel. Egyes tagállamok ugyanakkor még nem csatlakoztak a Római Egyezményhez.
- (3) Ennek következtében olyan különbségek vannak a szerzői jog és a szomszédos jogok védelmi idejét szabályozó nemzeti jogszabályok között, amelyek gátolhatják az áruk és szolgáltatások szabad mozgását, valamint a közös piaci szabad verseny torzulását eredményezhetik. Mivel a belső piac zavartalan működése érdekében harmonizálni kell a tagállamok jogszabályait, hogy a Közösségen belül egységes védelmi idő érvényesüljön.
- (4) A harmonizáció nem szorítkozhat csak magára a védelmi időre, hanem vonatkoznia kell annak egyes részletszabályaira, így például számításának kezdő időpontjára is.
- (5) Ezen irányelv rendelkezései nem érintik a Berni Egyezmény 14bis. cikke (2) bekezdése b), c) és d) pontjának, valamint (3) bekezdésének tagállamok általi alkalmazását.

(6) A Berni Egyezményben megállapított, a szerző halálától számított 50 éves legrövidebb védelmi idő azt a célt szolgálta, hogy a szerző és leszármazottainak első két generációja számára biztosítson védelmet. A Közösségben meghosszabbodott átlagos várható életkor miatt ez a védelmi idő már nem elegendő ahhoz, hogy két generációt lefedjen.

(7) Egyes tagállamok a szerző halálát követő 50 éves védelmi időnél hosszabb védelmet nyújtottak, hogy a két világháború által a művek felhasználására gyakorolt hatásokat ellensúlyozzák.

(8) A szomszédos jogok védelmére egyes tagállamok a jogszerű nyilvánosságra hozataltól vagy a jogszerű nyilvánossághoz közvetítéstől számított 50 éves védelmi időt vezettek be.

(9) A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) égisze alatt 1996 decemberében megtartott diplomáciai konferencia elfogadta az előadásokról és hangfelvételekről szóló WIPO szerződést, amelynek tárgya az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók jogainak védelme. Ez a szerződés fontos lépést jelent a szomszédos jogok nemzetközi védelmének aktualizálása terén.

(10) A szerzett jogok védelme azon általános jogelvek közé tartozik, amelyeket a Közösség jogrendje véd. Ennélfogva a szerzői jog és a szomszédos jogok közösségi jog által megállapított védelmi ideje nem vezethet azon jogok csorbitásához, amelyeket a jogosultak a Közösségben a 93/98/EGK irányelv hatálybalépése előtt élveztek. Annak érdekében, hogy az átmeneti rendelkezések hatásait a lehető legkisebbre lehessen szorítani, valamint a belső piac megfelelő működése érdekében, e védelmi idők hosszú időtartamot kell, hogy magukban foglaljanak.

(11) A szerzői és szomszédos jogokat magas szintű védelemben kell részesíteni, mivel e jogok a szellemi alkotás alapját képezik. E jogok védelme szintén biztosítja a kreativitás fenntartását és fejlődését a szerzők, a kulturális ipar, a fogyasztók és az egész társadalom javára.

⁽¹⁾ 2006. október 26-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2006. október 12-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2006. november 30-i határozata.

⁽³⁾ HL L 290., 1993.11.24., 9. o. A 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 167., 2001.6.22., 10. o.) módosított irányelv.

⁽⁴⁾ Lásd az I. melléklet A. részét.

- (12) A magas szintű védelem létrehozása érdekében, amely egyszerre felel meg a belső piac igényeinek, és annak a követelménynek, hogy az irodalmi és művészeti alkotás Közösségen belüli harmonikus fejlődését elősegítő jogi környezet jöjjön létre, a szerzői jog védelmi idejét a következő időtartamok szerint kell harmonizálni: a szerző halálát követő 70 év, illetve a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő 70 év, a szomszédos jogok esetében pedig a védelmi idő kezdő időpontjának tekintendő eseménytől számított 50 év.
- (13) A gyűjteményeket a Berni Egyezmény 2. cikkének (5) bekezdése védelemben részesíti, ha azok tartalmuk kiválasztása és elrendezése folytán szellemi alkotásnak minősülnek. Ezek a művek e jellegüknél fogva részesülnek védelemben, a gyűjtemény részét képező egyes művek szerzőit megillető jogok sérelme nélkül. Ennek következtében különleges védelmi idő érvényesülhet a gyűjteményekbe foglalt művek tekintetében.
- (14) Minden esetben, amikor egy vagy több természetes személyt jelölnek meg szerzőként, a védelmi időt a haláluktól kezdődően kell számítani. A teljes művön vagy annak egy részén fennálló szerzőség kérdése olyan ténykérdés, amelyről adott esetben a nemzeti bíróságoknak kell döntenie.
- (15) A védelmi időt a Berni Egyezménynek és a Római Egyezménynek megfelelően az azt megalapozó eseményt követő év januárjának első napjától kell számítani.
- (16) A fényképek a tagállamokban eltérő védelemben részesülnek. A Berni Egyezmény értelmében a fényképet akkor kell eredetinek tekinteni, ha a szerző saját szellemi alkotása, amely személyiségét tükrözi, és ezen felül a védelem nem függhet egyéb kritériumtól, úgy mint értéktől vagy céltól. Az egyéb fényképek védelmét a nemzeti jogszabályok szabályozhatják.
- (17) A szomszédos jogok védelmi idejére vonatkozó különbségek elkerülése végett a védelmi idő Közösségen belüli számításához a védelmi idő kezdő időpontját egységesen kell meghatározni. A védelmi idő számításánál az előadást, rögzítést, az átvitelt, a jogszerű nyilvánosságra hozatalt és a jogszerű nyilvánossághoz közvetítést, azaz a szomszédos jogok tárgyának személyek részére bármely módon történő hozzáférhetővé tételét kell figyelembe venni, tekintet nélkül arra az országra, ahol a szóban forgó előadás, rögzítés, átvitel, jogszerű nyilvánosságra hozatal vagy jogszerű nyilvánossághoz közvetítés történt.
- (18) A műsorsugárzó szervezetek jogai a műsoraik tekintetében – függetlenül attól, hogy a sugárzás vezetékes úton vagy vezeték nélkül, kábelen keresztül vagy műhold útján történik – nem lehetnek időben korlátlanok. Ennek következtében szükséges, hogy a védelmi időt csak a műsor első közvetítésétől számítsák. E rendelkezés célja az, hogy megakadályozza egy új védelmi idő kezdetét abban az esetben, amikor a sugárzás egy korábbival azonos.
- (19) A tagállamoknak jogukban áll fenntartani vagy bevezetni egyéb szomszédos jogokat, különösen kritikai és tudományos kiadások tekintetében. Az átláthatóság közösségi szintű biztosítása érdekében az új szomszédos jogot bevezető tagállamoknak értesíteniük kell a Bizottságot.
- (20) Le kell szögezni, hogy az ezen irányelv nem terjed ki a személyhez fűződő jogokra.
- (21) Azon művek tekintetében, amelyeknek a Berni Egyezmény értelmében vett származási országa harmadik ország, és amelyeknek szerzője nem közösségi állampolgár, a védelmi idők összehasonlítása szükséges, feltéve, hogy a Közösségen biztosított védelmi idő nem haladja meg az ebben az irányelvben rögzített időtartamot.
- (22) Az ezen irányelvben a szomszédos jogokra megállapított védelmi időt olyan jogosultak esetében is alkalmazni kell, akik nem a Közösség valamely tagállamának állampolgárai, de valamely nemzetközi egyezmény értelmében védelmet élveznek. Ugyanakkor az irányelv szerinti védelmi idő nem haladhatja meg a jogosult állampolgársága szerinti országban biztosított védelmi időt.
- (23) A védelmi idők összehasonlítására vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem vezethet ahhoz, hogy a tagállamok összeütközésbe kerüljenek nemzeti kötelezettségeikkel.
- (24) A tagállamoknak továbbra is jogában áll a védelem alatt álló művek és egyéb teljesítmények felhasználásáról szóló olyan szerződések értelmezésére, alkalmazására és további végrehajtására vonatkozó rendelkezések elfogadása, amelyeket a védelmi idő ezen irányelvből fakadó meghosszabbítása előtt kötöttek.
- (25) A szerzett jogok és jogos elvárások védelme a Közösség jogrendjének részét képezik. A tagállamok rendelkezhetnek különösen úgy, hogy az ezen irányelv értelmében feléledő szerzői és szomszédos jogok bizonyos feltételek esetén nem kötelezik díjfizetésre azokat, akik a műveket jóhiszeműen hasznosították, amikor azok közkinccsnek minősültek.
- (26) Ez az irányelv nem érinti az irányelveknek a nemzeti jogba történő átültetésére és alkalmazására vonatkozó, az I. melléklet B. részében meghatározott határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A szerzői jogok védelmi ideje

- (1) A Berni Egyezmény 2. cikke értelmében vett irodalmi és művészeti művek a szerző életében és a halálától számított 70 éven át részesülnek szerzői jogi védelemben, attól az időponttól függetlenül, amikor a művet jogszerűen nyilvánosságra hozták.

(2) Amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott védelmi időt az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani.

(3) A név nélkül vagy felvett néven szerzett művek esetében a védelmi idő a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő 70 évig tart. Ha azonban a szerző által felvett név semmi kétséget nem hagy a szerző személyazonosságára felől, vagy ha a szerző az első mondatban meghatározott idő alatt felfedi személyazonosságát, a védelmi időt az (1) bekezdés szerint kell számítani.

(4) Amennyiben valamely tagállam különleges szerzői jogi rendelkezéseket alkalmaz együttesen létrehozott művek tekintetében, vagy a jogosultnak minősülő jogi személyek tekintetében, a védelmi időt a (3) bekezdés szerint kell számítani, kivéve, ha a művet megalkotó természetes személyeket a mű nyilvánosságra hozott változatában e minőségükben tüntették fel. E bekezdés nem érinti azon feltüntetett szerzők jogait, akiknek azonosítható hozzájárulásait e művek tartalmazzák; e hozzájárulások tekintetében az (1) vagy (2) bekezdést kell alkalmazni.

(5) A több kötetben, részben, folytatásban, számban vagy fejezetben nyilvánosságra hozott művek tekintetében, amelyek védelmi ideje a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalakor kezdődik, a védelmi időt részenként külön-külön kell számítani.

(6) Azon művek esetén, amelyek védelmi ideje nem a szerző vagy szerzők halálától számítandó, és amelyeket a megalkotásuktól számított 70 éven belül nem hoztak jogszerűen nyilvánosságra, a védelem megszűnik.

2. cikk

Filmalkotások és audiovizuális művek

(1) A filmalkotás és az audiovizuális mű szerzőjének vagy egyik szerzőjének a mű főrendezőjét kell tekinteni. A tagállamok további személyeket is megjelölhetnek szerzőtársként.

(2) A filmalkotások és audiovizuális művek védelmi ideje a következő személyek közül utoljára elhunyt személy halálától számított 70 év, függetlenül attól, hogy azok szerzőtársként vannak-e feltüntetve: a főrendező, a forgatókönyvíró, a dialógus szerzője és a kifejezetten a filmalkotás vagy audiovizuális mű számára írt zene szerzője.

3. cikk

A szomszédos jogok védelmi ideje

(1) Az előadóművészek jogai az előadás időpontjától számított ötven éven át részesülnek védelemben. Ha azonban az előadás rögzítését ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az első nyilvánosságra hozataltól vagy – ha ez korábbi – az első nyilvánossághoz közvetítéstől számított ötven év.

(2) A hangfelvétel-előállítók jogai az első rögzítéstől számított 50 év elteltével megszűnnek. Ha azonban a hangfelvételt ezen időszakon belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák, az említett jogok az első jogszerű nyilvánosságra hozatal időpontját követő

50 év elteltével szűnnek meg. Amennyiben az első mondatban említett időszakon belül jogszerű nyilvánosságra hozatal nem történt, de a hangfelvételt ezen időszak alatt jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítették, az említett jogok az első jogszerű nyilvánossághoz közvetítés időpontját követő 50 év elteltével szűnnek meg.

Amennyiben azonban a hangfelvétel-előállítók jogai a 93/98/EKG irányelvnek az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001/29/EK irányelvvel történő módosítást megelőző szövege szerinti 3. cikkének (2) bekezdése értelmében 2002. december 22-én már nem részesültek védelemben, ez a bekezdés nem jár azzal a hatással, hogy e jogok újra védelemben részesüljenek.

(3) A film első rögzítése előállítójának jogai a rögzítéstől számított ötven évig részesülnek védelemben. Ha azonban a filmet ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az első nyilvánosságra hozataltól vagy – ha ez korábbi – az első nyilvánossághoz közvetítéstől számított ötven év. Ezen irányelv alkalmazásában „film” minden filmalkotás, audiovizuális mű vagy mozgókép, hangkíséréssel vagy anélkül.

(4) A műsorsugárzó szervezetek jogai az első sugárzástól számított 50 évig részesülnek védelemben, függetlenül attól, hogy a sugárzás vezetékes úton vagy vezeték nélkül, kábelen keresztül vagy műhold útján történik.

4. cikk

A korábban még nyilvánosságra nem hozott művek védelme

Aki a szerzői jogi védelem lejártá után egy nyilvánosságra nem hozott művet először hoz jogszerűen nyilvánosságra, illetve a nyilvánossághoz jogszerűen először közvetít, a szerzőt megillető vagyoni jogokhoz igazodó terjedelmű védelemben részesül. Ezen jogok védelmi ideje attól az időponttól számított huszonöt év, amikor a művet először jogszerűen nyilvánosságra hozták vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítették.

5. cikk

Kritikai és tudományos kiadások

A tagállamok közkinccsé vált művek kritikai vagy tudományos kiadását is szerzői jogi védelemben részesíthetik. E jogok védelmi ideje a kiadás első jogszerű nyilvánosságra hozatalától számított legfeljebb 30 év.

6. cikk

A fényképek védelme

A fényképek az 1. cikk alapján részesülnek védelemben, amennyiben abban az értelemben eredetiek, hogy a szerző saját szellemi alkotásának minősülnek. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható. A tagállamok más fényképeket is védelemben részesíthetnek.

7. cikk

Védelem harmadik országok vonatkozásában

(1) Azon művek esetében, amelyeknek a Berni Egyezmény értelmében vett származási országa harmadik ország, és amelyeknek szerzője nem közösségi állampolgár, a tagállamban biztosított védelmi idő legkésőbb a származási ország védelmi idejének megszűnésekor megszűnik, anélkül hogy ez az idő az 1. cikkben meghatározott időt meghaladná.

(2) A 3. cikkben foglalt védelmi időt olyan jogosultakra is alkalmazni kell, akik nem a Közösség valamely tagállamának állampolgárai, feltéve, hogy a tagállamok számukra védelmet biztosítanak. A tagállamokban biztosított védelem azonban – a tagállamok nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül – legkésőbb a jogosult állampolgársága szerinti országban biztosított védelem megszűnésének napján megszűnik, és ez az idő nem haladhatja meg a 3. cikkben meghatározott védelmi időt.

(3) Azok a tagállamok, amelyek 1993. október 29-én – különösen nemzetközi kötelezettségeikre tekintettel – az (1) és (2) bekezdésben foglalt védelmi időnél hosszabb védelmi időt biztosítottak, fenntarthatják ezt a védelmet a szerzői jogok vagy szomszédos jogok védelmi idejéről szóló nemzetközi megállapodások megkötéséig.

8. cikk

A védelmi idő számítása

Az ebben az irányelvben foglalt védelmi időket az azokat megalapozó eseményt követő év januárjának első napjától kell számítani.

9. cikk

A személyhez fűződő jogok

Ez az irányelv nem érinti a személyhez fűződő jogokról szóló tagállami rendelkezéseket.

10. cikk

Időbeli hatály

(1) Ha valamely, az ezen irányelvben foglalt védelmi időnél hosszabb védelmi idő egy tagállamban 1995. július 1-jén már megkezdődött, az az érintett tagállamban ennek az irányelvnek a hatására nem rövidül le.

(2) Az ezen irányelvben foglalt védelmi időket minden olyan műre vagy teljesítményre alkalmazni kell, amely legalább egy tagállam védelemben részesült az (1) bekezdésben meghatározott időpontban a szerzői jogra vagy a szomszédos jogokra vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek megfelelően, vagy amely ezen időpontban megfelel [a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelvben] ⁽¹⁾ foglalt védelmi feltételeknek.

(3) Ez az irányelv nem érinti az (1) bekezdésében foglalt időpontot megelőzően végzett felhasználási cselekményeket. A tagállamok elfogadják azokat a rendelkezéseket, amelyek különösen a harmadik személyek által szerzett jogok védelme érdekében szükségesek.

(4) A tagállamok eltekinthetnek a 2. cikk (1) bekezdésének alkalmazásától az 1994. július 1-je előtt létrehozott filmalkotások vagy audiovizuális művek tekintetében.

11. cikk

Értesítés és közlés

(1) A tagállamok a Bizottságot haladéktalanul értesítik minden jogszabálytervezetről, amellyel új szomszédos jogot kívánnak bevezetni, beleértve a bevezetés alapvető indokait és a tervezett védelmi időt.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

12. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 93/98/EGK irányelv hatályát veszti, az irányelveknek a nemzeti jogba történő átültetésére és alkalmazására vonatkozó, az I melléklet B. részében meghatározott határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül.

A hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásokat erre az irányelvre való hivatkozásként kell értelmezni, a II. mellékletben foglalt megfelelési táblázattal összhangban.

13. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

⁽¹⁾ HL L 346., 1992.11.27., 61. o. A legutóbb a 2001/29/EK irányelvvel módosított irányelv.

14. cikk

Kelt Strasbourgban, 2006. december 12.

Címzettek*az Európai Parlament részéről
az elnök**a Tanács részéről
az elnök*

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

J. BORRELL FONTELLES

M. PEKKARINEN

I. MELLÉKLET

A. RÉSZ

A hatályon kívül helyezett irányelv és annak módosítása

A Tanács 93/98/EGK irányelve
(HL L 290., 1993.11.24., 9. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve
(HL L 167., 2001.6.22., 10. o.)

kizárólag a 11. cikk (2) bekezdése

B. RÉSZ

A nemzeti jogba való átültetésre és alkalmazásra előírt határidők listája

(lásd a 12. cikket)

Irányelv	Átültetés határideje	Alkalmazás napja
93/98/EGK	1995. július 1. (1-11. cikk)	1993. november 19. (12. cikk) Legkésőbb 1997. július 1., a 2. cikk (1) bekezdése tekintetében (10. cikk (5) bekezdés)
2001/29/EK	2002. december 22.	

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

93/98/EGK irányelv	Ez az irányelv
1-9. cikk	1-9. cikk
10. cikk (1)-(4) bekezdés	10. cikk (1)-(4) bekezdés
10. cikk (5) bekezdés	—
11. cikk	—
12. cikk	11. cikk (1) bekezdés
13. cikk (1) bekezdés, első albekezdés	—
13. cikk (1) bekezdés, második albekezdés	—
13. cikk (1) bekezdés, harmadik albekezdés	11. cikk (2) bekezdés
13. cikk (2) bekezdés	—
—	12. cikk
—	13. cikk
14. cikk	14. cikk
—	I. melléklet
—	II. melléklet